

TV-inspektion efter den nye fotomanual fra 2004 - Om import af de første nye TV-rapporter

Problemfri import af de nye TV-rapporter? NIRAS tilbyder sine DAS2005-brugere en TV-inspektionstest

Import af de nye TV-rapporter er også lidt af en balanceakt

Kan I indlæse nye data fra jeres TV-inspektioner? Et bekræftende svar er altafgørende. Derfor tilbyder vi vores brugere og deres leverandører af TV-inspektion en test, før større arbejder sættes i gang. Aalborg Kommune har allerede haft gavn af tilbuddet.

TV-inspektion af 90 km kloak i Aalborg Kommune

Aalborg Kommune er netop gået i gang med at TV-inspicere i alt 90 km kloak. TV-inspektionen foretages i henhold til den nyeste fotomanual fra 2004, og data skal leveres i det nyeste udvekslings-format (DAN-DAS XML). Kommunen har sat 4 forskellige entreprenører på opgaven. De har alle efteruddannet deres TV-operatø-

rer og udviklet software til afrapportering af TV i henhold til de nye retningslinjer med henblik på netop denne opgave.

Præcise data sparer ressourcer

Arbejdsrutinerne er mange, nye og hidtil uprøvede. Som Aalborg Kommunes rådgiver har vi holdt flere møder med TV-entreprenørerne for at sikre, at de kan aflevere data korrekt. Vi har også præciseret, hvilke data Aalborg Kommune allerede har indsamlet, så TV-entreprenørerne ikke bruger ressourcer på at indsamle de samme data en gang til. Overblikket over data får TV-entreprenørerne via en XML-fil for de ledninger og tilhørende brønde, der skal inspiceres. Så ved de præcist, hvilke data der findes og hvilke der mangler.

Fra usikkerhed til klarhed

Nye værktøjer og nye rutiner har betydet, at rigtig mange detaljer skulle aftales på forhånd. F.eks. er en del af de ledninger, der skal TV-inspiceres, stikledninger, og både startpunkt og slutpunkt af disse skal være navngivet. Altså måtte vi sikre, at TV-operatørerne fra start navngav både tilslutningspunkterne og slutpunkt korrekt. Det gjorde vi ved at opstille et system for navngivning, da vi jo ofte ikke ved, hvor mange stik vi vil støde på, før TV-inspektionen sættes i gang. Endnu en vigtig detalje bør nævnes: Retningsændringer på en ledning skal ikke resultere i, at TV-rapporten opdeles – tværtimod! Når TV-in-

spektionen er indlæst, skal de retningsændringer, der er fundet i DAS2005, oprettes, så ledningerne får det rigtige tracé.

Klar, parat, rapport

Før Aalborg Kommune gav startskud til TV-inspektionen, testede vi, om de XML-filer, TV-entreprenørerne skal levere, kan indlæses i DAS2005. Det gav anledning til enkelte, mindre rettelser både i TV-filerne og i importmodulet, og nu kan Aalborg Kommune melde alt klar til aflevering af TV-rapporterne.

- Test og kontrol af data ved indlæsning af TV-inspektioner sikrer os en høj kvalitet i vores datamodel og i vores generelle dokumentation. Det har vi al-

le brug for i en moderne kloakforsyning, udtaler formanden for Fotomanualgruppen og afd.ing. i Aalborg Kommune, Bo Laden.

Kontakt os

Aalborg Kommune fik svar på sine spørgsmål. I har sandsynligvis andre spørgsmål. Vi hjælper jer gerne med at finde svarene, f.eks. i forbindelse med en test. Kontakt Dorte Juul Sørensen, tlf. 9630 6541, e-mail uls@niras.dk, for nærmere info.

Konvertering af koter og koordinater

Hav styr på både timing og konsekvens, når koter og koordinatsystemer skal konverteres. Ellers kan afløbsdata blive ødelagt

Sådan skulle det nødtødt gå dine afløbsdata

I løbet af 2005 har mange kommuner konverteret deres koter til DVR90. Nu anbefaler Kort- og Matrikelstyrelsen, at kommunerne også konverterer koordinatsystemerne. I DAS er det muligt at registrere koter mere end 30 forskellige steder. Det øger risikoen for fejl – og i værste fald kan data blive ødelagt. Det er uhyre vigtigt at konvertere samtlige koter og gennemføre konverteringen konsekvent, så både grundkort, tekniske kort og databaser konverteres samtidigt.

Nødvendig konvertering

Ved konvertering til EUREF89 er det vigtigt at være opmærksom på, at de gamle DAS-formater ikke kan håndtere specielt y-koordinaten, der består af flere karakterer, end det gamle format kan rumme. Derfor er det nødvendigt samtidig at konvertere til DAN-DAS.

Få et uforpligtende tilbud

NIRAS har allerede hjulpet en række kommuner med at

- konvertere DAS-databaser
- konvertere til DAN-DAS
- konvertere til EUREF89

Vil du have professionel hjælp til konvertering af koter og/eller koordinater i DAS eller konvertering til DAS2005, så kontakt Dorte Juul Sørensen og få et uforpligtende tilbud. Tlf. 9630 6541 eller e-mail uls@niras.dk.

DAN-DAS

Nogle brandaktuelle begreber

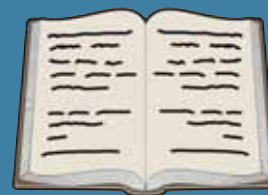
Før hed det DAS-format samt DAS2002, DASGIS, DasGraf og AfReg – nu hedder det XML-format samt DAS2005, Dan-Das-Graf m.v. Den store paraply, der som noget nyt er blevet spændt ud over det hele, er DANVA's fælles datamodel, DAN-DAS.

Hvad indeholder DAN-DAS?

DAN-DAS datamodellen er en **beskrivelse** af indhold og struktur for opbygningen af en **database** til registrering af kloakdata. Dvs. en beskrivelse af, hvilke tabeller databasen skal indeholde, hvilke egenskabsdata der kan gemmes i de enkelte tabeller, hvordan relationerne er imellem de enkelte tabeller, og hvilke koder der kan anvendes. DANVA ejer og distribuerer DAN-DAS datamodellen.

Hvordan udveksles data?

DANVA distribuerer også et **udvekslingsformat**, som beskriver, hvordan datafiler til udveksling af kloakoplysninger skal se ud. Tidligere brugte vi DAS-filer. De er nu erstattet af **XML**-filer. Landinspektørpormålinger samt brøndrapporter og TV-inspektioner fra TV-firmaer afleveres fremover som XML-filer, der har præcis den opbygning, som er beskrevet i tilknytning til DAN-DAS datamodellen. Tilsvarende kan data eksporteres fra databasen til XML-filer og afleveres til andre, f.eks. en rådgiver, der skal løse en konkret opgave.

Datamodellen DAN-DAS er en **beskrivelse** af indhold og struktur i databasen

- en fælles datamodel

er i det danske kloaklandskab – kort fortalt

Hvad indeholder DAS2005?

Vores nyeste produkt, DAS2005, er et **program**, der er specielt udviklet til implementering af DAN-DAS. DAS2005 indeholder både en skemaorienteret og en GIS-mæssig brugerflade, hvormed brugeren kan tilgå alle sine kloakdata. Vi har taget det bedste fra skematyperne i de tidligere DAS-programmer og suppleret disse med elementer fra Windows Stifinder samt et oversigtsskærm billede. Det giver DAS2005 en meget stor overskuelighed - også selv om DAN-DAS kan registrere langt flere data, end det tidligere var muligt. Vi har samtidig moderniseret GIS-brugerfladen fra DASGIS, så funktionaliteten er blevet endnu større. GIS-brugerfladen i DAS2005 bygger på MapInfo komponenten MapXtreme. DAS2005 læser og skriver således MapInfo-filer og kan læse ESRI's shapefiler.

DAS2005 holder dig flyvende

DAS2005 bygger også på en database

DAN-DAS leveres med en MSDE som databasestandard. MSDE er en gratis MS SQL-server uden brugerflade. DAS2005 udvikles også i en udgave med Oracle som databasestandard.

DAN-DAS stiller ingen krav om brug af en særlig form for database. I de tidligere versioner af DAS har langt hovedparten haft en underliggende Access database, hvori data blev lagret. Men da DAN-DAS

både indeholder væsentligt flere data og især relationer, har vi valgt en anden og mere driftssikker databaseplatform.

Kontakt Dorte Juul Sørensen, tlf. 9630 6541 eller e-mail uls@niras.dk, hvis du vil vide mere.

Vidste du

- at Dansk Vand- og Spildevandsforening, DANVA, ejer og distribuerer DAN-DAS datamodellen, som er en fælles beskrivelse af indhold og struktur for opbygning af en database til registrering af kloakdata
- at DAN-DAS datamodellen ikke stiller krav om anvendelse af en særlig form for database
- at DAS2005 er et meget brugervenligt program, som er skræddersyet til implementering af DAN-DAS

I **databasen**, der er opbygget som beskrevet i DAN-DAS, **lagres alle data**

Når data skal **udveksles**, skal det foregå via **XML**-filer. Fremover skal TV-inspektioner, brønd-rapporter og opmålinger afleveres som XML-filer. Overdragelsen af data fra databasen sker også via udtræk til XML-filer.

DAS2005 er det **program**, som giver brugeren mulighed for at tilgå sine data, der er lagret i databasen.

DAS2005 har både en **GIS-brugerflade** og en **skemabaseret brugerflade**.

DAS hotline styrkes

Rigtig mange bruger DAS eller ønsker at konvertere til DAS2005. Derfor udvider vi bemanningen af vores DAS-hotline.

Fremover vil I kunne træffe både Dorte Juul Sørensen og Eva Haarbo Nielsen på vores hotline nr. 9630 6541. I kan også ringe direkte til

Eva på tlf. 9630 6543.

Eva er uddannet teknisk assistent og har i mere end 10 år arbejdet med DAS-programmerne. Bl.a. har Eva været dybt involveret i vores test af DAS2005 og har løst mange konverteringsopgaver i forbindelse med opdatering til DAS2005.

Kan Eva ikke hjælpe umiddelbart, vender vi naturligvis hurtigt tilbage med svar – fuldstændig som vi plejer.

Er du ledningsejer? Nåede du ikke at foretage din lovpligtige indberetning til det nye Ledningsejerregister, LER, inden 1.9.2005? Så kan vi være dig behjælpelig!

NIRAS er nemlig oprettet som tjenesteyder hos LER. Send os blot din DAS-database - enten som MDB-fil (DAS2002) eller som bac-fil (DAS2005). Så opretter vi de nødvendige data til LER og foretager indberetningen for dig. Ring 9630 6541 eller e-mail uls@niras.dk og få et uforpligtende tilbud.

Nye rapporter i DAS2005

Den nye version af DAS2005 byder på en række rapporter, der er nærmest uundværlige

Med den nye version af DAS2005 får du en række rapporter, der er nærmest uundværlige, når du tilretter data og udtrækker hovedoplysninger. Rapporterne kan du vælge at lave på hele databasen eller på en udvalgt del deraf.

Pt. finder du rapporter om:

- Hoveddata.
- Brøndrapporter – kontrol af antal ledninger

- Brøndrapporter – kontrol af bundkoter
- TV-rapporter – kontrol af ledningslængder
- TV-rapporter – oversigt over ledninger uden rapport
- TV-rapporter – oversigt over ledninger, der skal opdeles i flere delledninger

Vil du vide mere om rapporterne, så klik ind på <http://projweb.niras.dk/das> eller kontakt Dorte Juul Sørensen, tlf. 9630 6541, e-mail uls@niras.dk.

Næste DAS2005-kursus afholdes på Hotel Niels Juel i Køge 29.-30. november 2005. Se <http://projweb.niras.dk/das>.

 DAS
oktober 2005

Redaktør (ansvh.):
Nis Burchardt

Redaktionssekretær:
Dorte Juul Sørensen

Layout & Tryk
Budolfi Tryk ApS

Adresseændringer og lignende:
Dorte Juul Sørensen
tlf.: 9630 6541
fax: 9630 6464
e-mail: uls@niras.dk

NIRAS
Vestre Havnepromenade 9
Postboks 119
9100 Aalborg
tlf. 9630 6400

Sortemosevej 2
3450 Allerød
tlf.: 4810 4200

Åboulevarden 80
Postboks 615
8100 Århus C
tlf.: 8732 3232

Buchwaldsgade 35
5000 Odense C
tlf.: 6312 1581

niras@niras.dk
www.niras.dk

Projektweb:
<http://projweb.niras.dk/das>

-råd du kan regne med